

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 249/2023-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **ASTIRO, s. r. o.**, IČO 36 474 941, Kúpeľná 6663/6, Prešov, zastúpeného advokátskou kanceláriou **ŠTEPANOVSÝ & Partners, s. r. o.**, Želova 6, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/191/2017-306 z 9. mája 2018 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2Obdo/27/2019 z 27. mája 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. augusta 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a porušenia svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje rozhodnutia všeobecných súdov zrušiť a vec vrátiť Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na ďalšie konanie. Zároveň žiada o priznanie náhrady trov konania pred ústavným súdom.

II.

Skutkové východiská

2. Sťažovateľ sa na Okresnom súde Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) žalobou z 24. augusta 2015 domáhal určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby, ktorá prebehla 16. júna 2015 a na základe ktorej bolo vlastnícke právo k draženým nehnuteľnostiam evidovaným na [REDACTED] v k. ú. [REDACTED] (pozemky aj stavby na nich stojace) zapísané v celom rozsahu v prospech vydražiteľa (žalovaný I). Pred dobrovoľnou dražbou bol ako vlastník nehnuteľností v katastri zapísaný [REDACTED] (žalovaný

III), ktorý vlastnícke právo nadobudol na základe kúpnej zmluvy uzavretej 31. marca 2015 od predávajúceho, ktorý zas nehnuteľnosti nadobudol na základe kúpnej zmluvy z 28. novembra 2014 od spoločnosti [REDACTED]

3. Sťažovateľ v žalobe namietal, že podľa oznámenia v Obchodnom vestníku bol navrhovateľom dražby žalovaný II, hoci tento nie je ani vlastníkom predmetu dražby (je ním žalovaný III) ani osobou vykonávajúcou záložné právo (je ním žalovaný IV) a ani inou osobou oprávnenou navrhnúť vykonanie dražby. Predovšetkým však kritizoval prekročenie rozsahu napadnutou dražbou realizovaného záložného práva, ktoré bolo zriadené na základe záložnej zmluvy č. 184 zo 6. októbra 1992 k úverovej zmluve č. 15/92 (poskytnutý úver 44 908 000 Kčs, splatný do 31. januára 1993). Záložcom bola spoločnosť [REDACTED] (neskôr [REDACTED]). Záloh bol v záložnej zmluve vymedzený iba ako zastavaná plocha s výmerou 18 686 m², parc. č. [REDACTED], k. ú. [REDACTED], na [REDACTED] v cene podľa znaleckého posudku v hodnote 89 090 880 Kčs podľa priloženého znaleckého posudku z 5. októbra 1992 (ďalej len „znalecký posudok“). Predmetom zálohu preto podľa sťažovateľa neboli stavby na založenom pozemku, no napriek tomu boli dražené.

4. Namietal tiež, že [REDACTED] (neskôr [REDACTED]) uzatvorila 29. januára 1993 s [REDACTED], v poradí druhú úverovú zmluvu č. 12/1/93 o poskytnutí krátkodobého úveru 44 908 000 Kčs, pričom neskoršie postúpenie pohľadávky poskytovateľa úveru (táto pohľadávka sa po ďalších postúpeniach stala pohľadávkou žalovaného IV) sa týkalo práve pohľadávky z druhého úverového vzťahu, na ktorý sa podľa sťažovateľa nevzťahovalo zabezpečenie záložným právom zriadené na účel zabezpečenia prvého úverového vzťahu. Dobrovoľnou dražbou sa však uspokojovala pohľadávka vyplývajúca z prvého úverového vzťahu.

5. Sťažovateľ svoju aktívnu legitimáciu na podanie žaloby odvinul od zmluvy uzatvorenej v roku 2007 so správcom konkurznej podstaty úpadcu [REDACTED], ktorou nadobudol pohľadávku proti spoločnosti [REDACTED] v sume 1 178 384,13 eur, ktorá bola právoplatne súdne judikovaná a vymáhaná v exekučnom konaní. Exekučný súd dvakrát (11. september 2013, 17. november 2014) neschválil príklep udelený na exekučnej dražbe s odôvodnením, že nebolo spoľahlivo preukázané vlastníctvo povinného k draženej nehnuteľnosti (exekúcia predajom nehnuteľností sa vzťahovala na stavby stojace na pozemku evidovanom na [REDACTED], pričom samotné stavby v katastri nehnuteľností evidované v tom čase neboli, pozn.). Exekučný súd napokon 20. januára 2015 exekúciu vykonávanú predajom nehnuteľností nezapísaných v katastri nehnuteľností zastavil podľa § 145 ods. 2 Exekučného poriadku.

6. Sťažovateľ v tejto súvislosti dodal, že v júni 2015 podal žalobu o určenie neplatnosti kúpnych zmlúv, ktorými došlo k prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam na [REDACTED] (konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 25Cb/256/2015), dôvodiac, že v čase nakladania s nehnuteľnosťami mala spoločnosť [REDACTED] v rámci exekučného konania zakázané nakladať s nehnuteľnosťami. Konanie o určenie neplatnosti kúpnych zmlúv bolo prerušené do právoplatného skončenia konania o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby. Na majetok spoločnosti [REDACTED] bol v decembri 2015 vyhlásený konkurz.

7. Okresný súd rozsudkom č. k. 25Cb/345/2015-234 z 2. marca 2017 žalobu sťažovateľa o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby zamietol (ďalej len „rozsudok okresného súdu“). Konštatoval, že žalovaný IV ako záložný veriteľ bol oprávneným navrhovateľom dražby v súlade s § 7 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dobrovoľných dražbách“), sťažovateľ teda nepreukázal, že došlo k porušeniu zákona o dobrovoľných dražbách a že v príčinnej súvislosti s týmto porušením bol dotknutý na svojich právach. Pokiaľ by aj omylom bol v Obchodnom vestníku ako navrhovateľ dražby uvedený žalovaný II (verita s. r. o.), ktorý bol v skutočnosti len splnomocneným zástupcom záložného veriteľa, takéto porušenie by v príčinnej súvislosti nemalo za následok ujmu na právach sťažovateľa.

8. Záložnú zmluvu č. 184 je nutné posudzovať v súvislosti so znaleckým posudkom, ktorý bol jej prílohou, a preto predmetom zálohu je nielen pozemok – zastavaná plocha na [REDAKOVANÉ], ale aj stavby postavené na predmetnom pozemku, tvoriace znaleckým posudkom oceňovaný areál, ktorý bol predmetom záložného práva ako celok. Zo znaleckého posudku vyplýva, že znalec oceňoval aj budovy a stavby, ktoré sa na pozemku v rámci areálu nachádzali. V tomto smere okresný súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 5MCdo/16/2010 z 25. apríla 2012.

9. Predmetom záložnej zmluvy č. 184 bolo zabezpečenie úveru poskytnutého na základe úverovej zmluvy č. 15/92, pričom tie isté subjekty uzatvorili neskôr (29. januára 1993) úverovú zmluvu č. 12/1/93, v ktorej jednoznačne prejavili vôľu prevziať záväzky vyplývajúce zo záložnej zmluvy č. 184 a touto zmluvou sa riadiť, čo vyjadrili v čl. V bode 6 písm. g), podľa ktorého „[REDAKOVANÉ] berie na vedomie, že ZZ č. 184 zo dňa 6.10.1992 a záväzky z nej vyplývajúce prechádzajú na vzťah k UZ č. 12/1/93“, a v čl. VI bode 8, podľa ktorého súčasťou úverovej zmluvy č. 12/1/93 je záložná zmluva č. 184 zo 6. októbra 1992. Preto záložné právo zabezpečovalo aj záväzok z druhého úverového vzťahu.

10. Okresný súd uzavrel, že posúdenie aktívnej legitímácie sťažovateľa je viazané na splnenie podmienok uvedených v § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách. Nezistil porušenie ustanovení zákona, ktoré by v príčinnej súvislosti mali za následok ujmu sťažovateľa na jeho právach, a zároveň posúdil namietanú neplatnosť záložnej zmluvy ako nepreukázanú. Preto sťažovateľ nie je v danom spore osobou oprávnenou domáhať sa neplatnosti dražby. Vzhľadom na zamietnutie žaloby sa okresný súd nezaoberal sťažovateľom namietanou právnou nemožnosťou konania dražby s poukazom na nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 250/2011-30, podľa ktorého nároky, ktoré vznikli zo záložného práva pred 1. januárom 2003, sa majú posudzovať podľa právnej úpravy v čase vzniku záložného práva, ktorá nepripúšťala uspokojenie zo zálohu na dobrovoľnej dražbe.

11. Na odvolanie sťažovateľa krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu. Konštatoval, že okresný súd dospel k správnej závere o nedostatku aktívnej legitímácie sťažovateľa. Výlučným vlastníkom dražených nehnuteľností bol v čase konania dražby [REDAKOVANÉ] (žalovaný III). Sťažovateľ výkonom dražby nemohol byť dotknutý na svojich právach, keďže nebol veriteľom vlastníka predmetu dražby a nebol ani vlastníkom predmetu dražby. [REDAKOVANÉ], ako dlžník

sťažovateľa nebola v čase konania dražby vlastníkom nehnuteľností. Navyše, exekúcia vykonávaná predajom nehnuteľností vedená v prospech sťažovateľa voči povinnému [REDAKOVANÉ], bola rozhodnutím exekučného súdu z 20. januára 2015 právoplatne zastavená z dôvodu neúspešnej dražby, keďže nebolo spoľahlivo preukázané, že nehnuteľnosti sú vo vlastníctve spoločnosti [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľ preto nie je aktívne legitimovaný na podanie žaloby o určenie neplatnosti dražby. Predmetom konania o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby nemôže byť posúdenie existencie pohľadávky a jej zabezpečenia, ale len platnosť záložnej zmluvy alebo porušenie ustanovení zákona o dobrovoľných dražbách, a aj to len za predpokladu, že osoba, ktorá sa domáha vyslovenia neplatnosti dobrovoľnej dražby, bola jednou z dvoch už uvedených skutočností dotknutá na svojich právach. Vzhľadom na nedostatok aktívnej legitimácie sťažovateľa už okresný súd nebol povinný preskúmať a odôvodňovať všetky ďalšie argumenty sťažovateľa. Krajský súd však zároveň dodal, že ak nedošlo k uspokojeniu zabezpečenej pohľadávky zo zálohu do 1. januára 2003, s účinnosťou od 1. januára 2003 bol možný aj spôsob realizácie záložného práva zo záložných zmlúv aj prostriedkami zákona o dobrovoľných dražbách, pretože aj v čase pred 1. januárom 2003 muselo byť záložnému veriteľovi zrejmé, že obsahom záložného práva je právo záložného veriteľa uspokojiť sa z predmetu zálohu. Právne predpisy účinné po 1. januári 2003 len sfunkčnili právnu úpravu možnosti domáhať sa uspokojenia zo zálohu.

12. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie s poukazom na § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Najvyšší súd dovolanie odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP. K dovolaniu podľa § 420 písm. f) CSP poukázal na záver okresného súdu a krajského súdu o nedostatku aktívnej legitimácie sťažovateľa na podanie žaloby o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, ako aj na zdôvodnenie tohto záveru oboma súdmi, ktoré je dostatočné, nearbitrárne a preskúmateľné, pretože ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu sú zrejmé podstatné dôvody, pre ktoré krajský súd potvrdil rozhodnutie okresného súdu. Pokiaľ sa krajský súd stotožnil so závermi a odôvodnením rozhodnutia okresného súdu, takýto postup mu umožňoval § 387 ods. 2 CSP.

13. Vo vzťahu k dovolaniu podľa § 421 ods. 1 CSP najvyšší súd konštatoval, že sťažovateľ právnu otázku, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie súdov formuloval tak, či sa je možné domáhať uspokojenia zo zálohu na dobrovoľnej dražbe, ak nároky zo záložného práva vznikli pred 1. januárom 2003, a právna úprava v čase vzniku záložného práva, t. j. k 24. novembru 1992 nepripúšťala možnosť domáhať sa uspokojenia zo zálohu na dobrovoľnej dražbe. Vychádzajúc však zo záverov krajského súdu, kľúčovou právnou otázkou bola tá, či sťažovateľ je v danom spore aktívne vecne legitimovaný na podanie žaloby. Až po vyriešení tejto právne významnej otázky by bolo možné pristúpiť ku skúmaniu sťažovateľom nastolenej právnej otázky. Preto nebol splnený základný predpoklad prípustnosti dovolania vyplývajúci z § 421 ods. 1 CSP, a to nastolenie právnej otázky, ktorá bola pre rozhodnutie sporu kľúčová.

III.

Argumentácia sťažovateľa

14. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ namieta, že napadnuté rozhodnutia sú nepreskúmateľné, nedostatočne odôvodnené a arbitrárne. Najvyšší súd nezaujal stanovisko k tomu, či sťažovateľ v konaní o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby má aktívnu legitimáciu. Sťažovateľ sa nestotožňuje so záverom krajského súdu o dôsledkoch omylu v označení navrhovateľa dražby v oznámení o konaní dražby v Obchodnom vestníku.

15. Súdny neposkytli ústavne akceptovateľnú odpoveď na otázku, prečo sťažovateľa nepovažujú za osobu, ktorá je oprávnená domáhať sa neplatnosti dobrovoľnej dražby. Sťažovateľ je aktívne legitimovaný na podanie žaloby. V exekučnom konaní sa snažil vymôcť svoju pohľadávku proti spoločnosti [REDAKOVANÉ], ktorá však spochybňovala svoje vlastníctvo k exekvovaným nehnuteľnostiam (stavby nachádzajúce sa na pozemku, ktoré neboli v čase začatia exekúcie a konania exekučnej dražby evidované v katastri nehnuteľností), v dôsledku čoho exekučný súd dvakrát neschválil príklep udelený na exekučnej dražbe a napokon bola exekúcia predajom nehnuteľností nezapísaných v katastri nehnuteľností zastavená. [REDAKOVANÉ], v rozpore s uloženým zákazom nakladania s nehnuteľnosťami podliehajúcimi exekúcii previedla vlastnícke právo k nim. [REDAKOVANÉ] vzhľadom na neplatnosť kúpnych zmlúv nie je a nikdy nebol vlastníkom nehnuteľností.

16. Rozsudok krajského súdu vyznieva tak, že právo podať žalobu o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby má iba vlastníak predmetu dobrovoľnej dražby alebo veriteľ vlastníka predmetu dobrovoľnej dražby. Zákon o dobrovoľných dražbách však umožňuje podať žalobu každej osobe, ktorá tvrdí, že bola dotknutá na svojich právach platnosťou záložnej zmluvy alebo porušením zákona o dobrovoľných dražbách (§ 21 ods. 2). Nesprávny je aj záver krajského súdu, podľa ktorého predmetom konania o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby nemôže byť posúdenie existencie pohľadávky a jej zabezpečenia.

17. Vnútorne rozpory a nejasné formulácie obsiahnuté v záložnej zmluve spôsobujú jej neurčitost', nezrozumiteľnosť, čo ju robí absolútne neplatnou. Ak by aj bola platná, jediným v nej špecifikovaným zálohom je pozemok. V čase uzatvorenia záložnej zmluvy sa na založenom pozemku nachádzalo viacero stavieb, žiadna z nich však nebola zapísaná na [REDAKOVANÉ] ani na inom LV. Nikde v záložnej zmluve sa nespomína žiadna stavba. Záložná zmluva síce odkazuje na znalecký posudok, ale neodkazuje na žiadnu stavbu špecifikovanú v takom posudku, navyše k nej žiadny posudok priložený nebol. Záložné právo bolo štátnym notárstvom registrované iba vo vzťahu k pozemku, nie aj k stavbám na ňom stojacim. Vo vzťahu k ustáleniu rozsahu predmetu zálohu nie je možné aplikovať závery rozhodnutia najvyššieho súdu č. k. 5MCdo/16/2010, na ktoré poukázal okresný súd, a to vzhľadom na iné skutkové okolnosti a spôsob vymedzenia predmetu zálohu.

18. Záložná zmluva bola uzatvorená k úverovej zmluve č. 15/92, záložné právo nikdy nezabezpečovalo pohľadávky z úverovej zmluvy č. 12/1/93. Ak by aj záložné právo vzniklo, vzniklo pred 1. januárom 2003, keď právny poriadok nepoznal inštitút dobrovoľnej dražby a s ohľadom na § 879e ods. 1 Občianskeho zákonníka vykonať záložné právo vzniknuté pred 1. januárom 2003 na dobrovoľnej

dražbe nebolo možné. Názor krajského súdu odporuje záverom nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 250/2011.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

IV.1. K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom krajského súdu:

19. Všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje, preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (porov. I. ÚS 9/00, II. ÚS 592/2013, III. ÚS 375/2010, IV. ÚS 26/04). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd domohol využitím dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (porov. I. ÚS 22/03, II. ÚS 349/08, II. ÚS 421/2013).

20. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozsudku krajského súdu namieta jeho nedostatočné odôvodnenie, ako aj nesprávne právne posúdenie veci.

21. Vo vzťahu k tej časti ústavnej sťažnosti, ktorou sťažovateľ vytýka nedostatky odôvodnenia rozsudku krajského súdu, ústavný súd uvádza, že posúdenie kvality odôvodnenia rozsudku krajského súdu prináležalo na základe dovolania podaného sťažovateľom najvyššiemu súdu podľa § 420 písm. f) CSP, ktorý o ňom rozhodol tak, že dovolanie odmietol ako procesne neprípustné, keď dospel k záveru, že krajský súd svojím postupom neznelo sťažovateľovi, aby uskutočňoval jeho procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Keďže posúdenie kvality odôvodnenia rozsudku krajského súdu bolo v kompetencii najvyššieho súdu, ústavný súd vo vzťahu k tejto časti sťažnosti konštatuje, že nie je daná jeho právomoc na jej meritórne posúdenie. Preto ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia sťažovateľom označených práv rozsudkom krajského súdu, ku ktorému malo dôjsť v dôsledku jeho nedostatočného odôvodnenia, odmietol s poukazom na § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

22. Pokiaľ ide o namietané nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom, sťažovateľ spochybňuje platnosť samotnej záložnej zmluvy pre jej neurčitosť, nezrozumiteľnosť, argumentuje, že pohľadávky vzniknuté z úverovej zmluvy č. 12/1/93 nie sú zabezpečené záložným právom, keďže záložná zmluva sa vzťahovala len na úverovú zmluvu č. 15/92, tiež tvrdí, že ak by aj záložná zmluva bola platná, záložné právo sa vzťahuje iba na pozemok, nie však na stavby na ňom stojace.

23. K týmto námietkam ústavný súd v prvom rade dáva do pozornosti, že argumentácia sťažovateľa v konaní pred všeobecnými súdmi a ústavným súdom nie je konzistentná, keď v odvolaní proti rozsudku okresného súdu sťažovateľ uviedol, že v spore netvrdil, že by bola záložná zmluva neplatná, a nie je mu známe, prečo sa okresný súd zaoberal jej neplatnosťou, čo odôvodňuje zmenu rozsudku

okresného súdu. V ústavnej sťažnosti však sťažovateľ výslovne poukazuje na neplatnosť záložnej zmluvy.

24. Pokiaľ sťažovateľ namieta, že k ustáleniu rozsahu predmetu zálohu nie je možné aplikovať závery rozhodnutia najvyššieho súdu č. k. 5MCdo/16/2010 vzhľadom na iné skutkové okolnosti, spôsob vymedzenia predmetu zálohu vo veci sp. zn. 5MCdo/16/2010, tu ústavný súd uvádza, že aj keď spôsob vymedzenia zálohu v záložnej zmluve vo veci sťažovateľa nie je úplne totožný s vymedzením zálohu vo veci sp. zn. 5MCdo/16/2010, nemožno bez ďalšieho vyhodnotiť posúdenie rozsahu zálohu všeobecnými súdmi vo veci sťažovateľa ako svojvoľné. Z listinných dôkazov, z ktorých všeobecné súdy vychádzali (a ktoré sú aj prílohou ústavnej sťažnosti), je totiž zrejmé, že na znalecký posudok odkazovala priamo záložná zmluva, znalecký posudok bol prílohou záložnej zmluvy a celková hodnota zálohu určená znalcom zahŕňala nielen hodnotu pozemku, ale aj stavieb na ňom stojacich.

25. Sťažovateľ poukazuje tiež na skutočnosť, že záložná zmluva nezabezpečovala pohľadávky z úverovej zmluvy č. 12/1/93. K tomuto okresný súd, vychádzajúc zo znenia záložnej zmluvy a úverovej zmluvy č. 12/1/93, konštatoval, že predmetom záložnej zmluvy uzatvorenej medzi spoločnosťou [REDAKOVANÉ] ako záložcom a spoločnosťou [REDAKOVANÉ] ako záložným veriteľom bolo zabezpečenie poskytnutého úveru na základe úverovej zmluvy č. 15/92, ale tie isté subjekty uzatvorili 29. januára 1993 úverovú zmluvu č. 12/1/93, v ktorej jednoznačne prejavili vôľu prevziať záväzky vyplývajúce zo záložnej zmluvy a touto zmluvou sa riadiť, čo vyjadrili v čl. V bode 6 písm. g), podľa ktorého „[REDAKOVANÉ] berie na vedomie, že ZZ č. 184 zo dňa 6.10.1992 a záväzky z nej vyplývajúce prechádzajú na vzťah k UZ č. 12/1/93“, a v čl. VI bode 8, kde bolo uvedené, že súčasťou tejto zmluvy (t. j. úverovej zmluvy č. 12/1/93) je záložná zmluva č. 184 zo 6. októbra 1992. Krajský súd sa vo svojom rozsudku v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi okresného súdu.

26. Ústavný súd uvádza, že závery všeobecných súdov k otázke rozsahu záložného práva a zabezpečenia pohľadávky z úverovej zmluvy č. 12/1/93 sa nejavia nelogické, arbitrárne, keďže vôľa zmluvných strán v druhej úverovej zmluve bola dostatočne zrozumiteľne vyjadrená.

27. V konečnom dôsledku je však nutné zdôrazniť, že krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu o zamietnutí žaloby, dôvodiac, že sťažovateľ nemohol byť dotknutý na svojich právach vykonaním dobrovoľnej dražby vzhľadom na skutočnosť, že výlučným vlastníkom nehnuteľností bol v čase konania dražby [REDAKOVANÉ], nie spoločnosť [REDAKOVANÉ] (ktorá je dlžníkom sťažovateľa), teda sťažovateľ nebol vlastníkom nehnuteľností ani veriteľom vlastníka nehnuteľností. Inými slovami, sťažovateľ vzhľadom na svoje postavenie (nedostatok väzby na dražené nehnuteľnosti, resp. na vlastníka nehnuteľností) nemohol byť dotknutý na svojich právach, aj keby bolo v konaní zistené porušenie zákona o dobrovoľných dražbách či neplatnosť záložnej zmluvy.

28. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v súvislosti s otázkou jeho aktívnej legitímácie a dopadu vykonania dobrovoľnej dražby na jeho práva poukazuje na skutočnosť, že [REDAKOVANÉ] nebol vlastníkom dražených nehnuteľností, a to v dôsledku neplatnosti kúpnych zmlúv (pričom určenia ich neplatnosti sa sťažovateľ domáha v samostatnom súdnom konaní). Ústavný súd k tomu uvádza, že pokiaľ ide o vlastníctvo nehnuteľností v čase konania dobrovoľnej dražby, okresný súd v bode 15 svojho rozsudku zdôraznil skutočnosť vkladu vlastníckeho práva k 8. aprílu 2015 v prospech [REDAKOVANÉ],

ktorému katastrálny zápis svedčal aj v čase vykonania napadnutej dobrovoľnej dražby (16. júna 2015). Zároveň v čase konania dobrovoľnej dražby neexistovalo právoplatné rozhodnutie súdu, ktoré by vlastnícke právo [REDAKOVANÉ] vyvracalo. Naopak, existovali právoplatné rozhodnutia exekučného súdu v exekučnom konaní vedenom na návrh sťažovateľa ako oprávneného proti spoločnosti [REDAKOVANÉ] o neschválení príklepu, a to z dôvodu absencie spoľahlivého vlastníckeho práva tohto povinného k stavbám, ktoré boli neskôr zapísané na [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (jedno z týchto rozhodnutí preskúmaval aj ústavný súd na základe ústavnej sťažnosti sťažovateľa, ktorá bola uznesením č. k. II. ÚS 152/2015-9 z 10. marca odmietnutá ako zjavne neopodstatnená). Za tohto stavu závery krajského súdu o nedostatku aktívnej legitimácie sťažovateľa nemožno vyhodnotiť ako svojvoľné či ústavnoprávne neutržateľné. Ústavný súd chápe sťažovateľov poukaz na prerušené konanie o neplatnosť kúpnych zmlúv, ktorými v konečnom dôsledku vlastnícke právo k sporným stavbám nadobudol [REDAKOVANÉ], avšak konanie nie je ukončené a jeho meritórny výsledok nemožno prejudikovať len na základe sťažovateľovej vecnej argumentácie. Postup okresného súdu spočívajúci v prerušení uvedeného konania nemôže zaťažiť ústavnou vadou konanie, kvôli ktorému bolo konanie prerušené. Navyše, ústavný súd dodáva, že účinné spochybnenie vlastníckeho práva [REDAKOVANÉ] v čase konania dobrovoľnej dražby by ešte samo osebe nezaložilo aktívnu vecnú legitimáciu sťažovateľa na podanie žaloby podľa zákona o dobrovoľných dražbách. Tá by bola daná len v prípade, ak by sa sťažovateľovi súčasne podarilo preukázať vlastnícke právo spoločnosti [REDAKOVANÉ]. A ako bolo uvedené, v exekučnom konaní exekučný súd právoplatne rozhodoval na základe právneho záveru o nepreukázaní vlastníckeho práva tejto spoločnosti dostatočne spoľahlivým spôsobom.

29. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 358/2019). Ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a obsahom označených práv podľa ústavy a dohovoru neexistuje taká súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci krajským súdom odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

30. Námietka založená na chybe v označení navrhovateľa dobrovoľnej dražby v oznámení o konaní dobrovoľnej dražby v Obchodnom vestníku síce bola formulovaná ako dôvod žaloby, avšak potom, keď ju ako nedôvodnú vyhodnotil okresný súd, ju sťažovateľ efektívne neuplatnil v odvolaní proti rozsudku krajského súdu ani v dovolaní proti rozsudku krajského súdu. Vzhľadom na skutočnosť, že krajský súd ako súd odvolací bol v zmysle § 380 ods. 1 CSP viazaný odvolacím dôvodom, nebol oprávnený a tým ani povinný skúmať a vyjadrovať sa k tejto sťažovateľom tvrdenej vade. Sťažovateľ predmetnú námietku prednáša až v ústavnej sťažnosti. Jej neuplatnenie v riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkoch v civilnom spore má z hľadiska prípustnosti ústavnej sťažnosti ten význam, že znamená nevyužitie prostriedku nápravy, ktorý sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd poskytuje zákon (CSP). V časti tvorenej týmto sťažnostným dôvodom je preto ústavná sťažnosť neprípustná podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

IV.2. K namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu:

31. Všeobecný súd v zásade nemôže porušiť základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi jeho postup v civilnom sporovom konaní. Takýmto predpisom je aj Civilný sporový poriadok. Právo na súdnu ochranu sa v civilnom sporovom konaní účinne zaručuje vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, čo platí pre všetky konania vrátane dovolacích (§ 419 a nasl. CSP).

32. Z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd sa zaoberal a vyrovnal s dôvodmi sťažovateľa, ale pretože sa s nimi nestotožnil, odmietol dovolanie ako neprípustné. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu procesné právne normy výslovne umožňujú, a aj preto použitý spôsob v konkrétnom prípade neznamená odopretie prístupu k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

33. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP najvyšší súd uviedol teoretické východiská, ktorými sa riadi pri rozhodovaní o dovolaní podanom podľa § 420 písm. f) CSP s poukazom na nedostatočné odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia. Poukázal na závery vyslovené okresným súdom a krajským súdom (body 39 a nasl. uznesenia najvyššieho súdu) a zdôraznil, že ak sa krajský súd stotožnil s dôvodmi okresného súdu, takýto postup je prípustný v zmysle § 387 ods. 2 CSP.

34. Pokiaľ ide o v dovolaní namietané nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom, najvyšší súd dospel k zisteniu, že sťažovateľom nastolená dovolacia právna otázka (či je možné domáhať sa uspokojenia zo zálohu na dobrovoľnej dražbe, ak nároky zo záložného práva vznikli pred 1. januárom 2003 a podľa právnej úpravy v čase vzniku záložného práva, t. j. ku dňu 24. novembra 1992 tieto neprípúšťali možnosť domáhať sa uspokojenia zo zálohu na dobrovoľnej dražbe) nebola pre rozhodnutie krajského súdu a okresného súdu podstatná, kľúčová. Žaloba sťažovateľa bola totiž zamietnutá z dôvodu, že sťažovateľ nie je osobou oprávnenou domáhať sa určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby, nesvedčí mu aktívna vecná legitímácia na podanie žaloby. Najvyšší súd v tomto smere poukázal na skutočnosť, že krajský súd dospel k záveru, že sťažovateľ vykonaním dobrovoľnej dražby nehnuteľností vo vlastníctve [REDAKOVANÉ] nemohol byť dotknutý na svojich právach, keďže nebol veriteľom [REDAKOVANÉ] ani vlastníkom predmetu dražby. Právne významnou otázkou v spore teda bola otázka aktívnej legitímácie sťažovateľa a až po jej vyriešení (ak by súdy dospeli k záveru, že sťažovateľ je osobou aktívne legitimovanou na podanie žaloby) by bolo možné pristúpiť k skúmaniu sťažovateľom v dovolaní nastolenej právnej otázky možnosti domáhať sa uspokojenia zo zálohu na dobrovoľnej dražbe, ak nároky zo záložného práva vznikli pred 1. januárom 2003.

35. Ústavný súd aj s poukazom na uvedené konštatuje, že v odôvodnení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nevhliadol také nedostatky, ktoré by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie v tejto jej časti mohli viesť k jej vyhoveniu. Závery najvyššieho súdu nie je možné označiť za zjavne svojvoľné alebo nelogické či z iného dôvodu za ústavne neudržateľné. Iba v takomto extrémnom prípade by totiž ústavný súd mohol zasiahnuť do právomoci najvyššieho súdu posúdiť prípustnosť podaného dovolania. Na základe uvedeného ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti

smerujúcej proti uzneseniu najvyššieho súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

36. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa obsiahnutých v petite ústavnej sťažnosti.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. mája 2023

Robert Šorl
predseda senátu